

Katecheze o svátostech – EUCHARISTIE

Podle Katechizmu katolické církve (č. 1322-1419)

Kristus byl veden Duchem na poušť a tam byl pokoušen. Jedno z jeho pokušení bylo, aby proměnil kameny v chleby. To Ježíš odmítl. Ale neodmítl **proměnit chléb ve své Tělo**, když při poslední večeři ustanovil svátost Eucharistie. Ustanovil tak svátost, ve které zůstává se svým lidem, procházejícím pouští – životem do zaslíbené země – života věčného.

Pramen a vrchol života církve

Eucharistie je „**zdrojem a vrcholem** celého křesťanského života“. „Ostatní svátosti a také všechny církevní služby a apoštolská díla souvisejí s posvátnou Eucharistií a jsou k ní zaměřeny. Vždyť nejsvětější Eucharistie obsahuje celé duchovní dobro Církve, Krista samého, našeho velikonočního Beránka a živý chléb.“ (č. 1324)

Eucharistie v dějinách spásy

Středem slavení Eucharistie je **chléb a víno**, které se skrze Kristova slova a skrze vzývání Ducha svatého, stanou Tělem a Krví Krista. Při obětování vzdáváme díky Stvořiteli za chléb a víno, „plod lidské práce“, ale předtím ještě „plod země“ a „plod révy“, dary Stvořitele.

V úkonu **Melchizede**, který „obětoval chléb a víno“ (Gn 14,18), vidí Církev předobraz své vlastní oběti.

Ve Staré smlouvě byly chléb a víno přinášeny v oběť mezi prvotinami země, na znamení vděčnosti Stvořiteli. Ale tyto dary dostávají také nový význam v souvislosti s Exodem (odchodem Židů z Egypta): **nekvašené chleby**, které Izrael pojídá každý rok o Velikonocích, připomínají **spěch osvobozujícího odchodu z Egypta**; vzpomínka na **manu na poušti** bude stále Izraeli připomínat, že žije z chleba Božího slova.

Každodenní chléb je konečně plodem zaslíbené země. „Kalich požehnání“ (1Kor 10,16) na závěr židovské velikonoční večeře přidává k slavnostní radosti vína eschatologický rozměr, totiž rozměr **mesiášského očekávání obnovy Jeruzaléma**. Ježíš při ustanovení své Eucharistie dal nový a definitivní význam požehnání chleba a kalicha.

Zázraky rozmnožení chlebů, při nichž Pán pronesl požehnání, rozlámal chleby a rozdělil je prostřednictvím svých učedníků, aby nasýtil zástup, jsou předobrazem hojnosti tohoto jediného chleba, kterým je Kristova Eucharistie.

Ustanovení Eucharistie

Eucharistii nelze slavit bez Ježíše. Pro nás to ale znamená, že Eucharistii nelze slavit bez kněze. Při ustanovení mše svaté ustanovil Ježíš také **svátost kněžství**.

Na místě v evangeliích, kde tři synoptická evangelia vypravují o ustanovení Eucharistie, sv. Jan uvádí scénu, kde **Ježíš umývá svým učedníkům nohy** a dává jim přikázání lásky. Eucharistie je hostina lásky, je předzvěstí budoucí hostiny ve věčném království.

Ježíš dává příkaz: „**To činite na mou památku.**“ Slavte tuto hostinu. Ale především se staňte tím, co slavíte: staňte se znamením lásky ve světě. Spolu s Kristem buďte svědky jeho života, smrti a zmrtvýchvstání a jeho přímlyvy u Otce.

Křesťané se shromažďovali „k lámání chleba“ (Sk 20,7) především „první den v týdnu“, totiž v **neděli, v den Ježíšova zmrtvýchvstání**. Od těchto dob se Eucharistie stále slaví až po naše dny. Zůstává středem života Církve.

Ovoce Eucharistie

Eucharistie je tzv. svátost živých. Mohou ji přijímat lidé **ve stavu milosti posvěcující**. Proto sv. Pavel vybízí ke zpytování svědomí: „Kdo by tedy jedl chléb (Páně) nebo pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně. Proto musí člověk sám sebe zkoumat, a tak ať chléb jí a z kalicha pije. Kdo totiž jí a pije, a tělo (Páně) nerozlišuje (od obyčejného chleba), jí a pije si odsouzení“ (1Kor 11,27-29). Kdo je si vědom, že se dopustil těžkého hříchu, musí přijmout svátost smíření, dříve než přistoupí k přijímání.

Aby se věřící vhodně připravili na přijetí této svátosti, zachovává se **hodinový půst**.

Přijímáním vzrůstá naše spojení s Kristem. Přijímat Tělo Páně při přijímání přináší jako hlavní plod důvěrné spojení s Ježíšem Kristem. Pán totiž řekl: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm“ (Jan 6,56).

Přijímání nás odděluje od hříchu. Ježíš se vydal za nás, jeho krev byla prolita za všechny na odpuštění hříchů. Proto nás **očisťuje od všedních hříchů** a do budoucna **uchovává před smrtelnými hříchy**.

Eucharistie utváří Církev. Spolu s Kristem tvoříme jedno mystické tělo: Církev. „Protože je to jeden chléb, tvoříme jedno tělo, i když je nás mnoho, neboť všichni máme účast na jednom chlebě“ (1Kor 10,16-17).

Eucharistie zavazuje ve vztahu k chudým. Sv. Jan Zlatoústý komentuje list Korint'ánům: „Tys pil Krev Páně a nepoznáváš svého bratra. Zneuctíváš právě tento stůl tím, že si myslíš, že není hoden podílet se na tvém pokrmu ten, který byl uznán hodným účastnit se tohoto stolu. Bůh tě zbavil všech tvých hříchů a pozval tě na tuto hostinu. A ty ses ani potom nestal milosrdnějším.“

Eucharistie a jednota křesťanů. Před velebností této svátosti svatý Augustin zvolá: „Ó, svátosti zbožnosti! Ó, znamení jednoty! Ó, pouto lásky!“ Čím bolestněji se pocítují rozdělení Církve, která zabraňují společné účasti na stolu Páně, tím naléhavější jsou modlitby k Pánu za to, aby nadešly dny úplné jednoty těch, kteří v něho věří.

Naskytne-li se závažná potřeba velké naléhavosti, mohou podle úsudku diecézního biskupa katoličtí kněží udělovat svátosti (Eucharistii, smíření a pomazání nemocných) i jiným křesťanům, kteří nejsou v plném společenství s katolickou církví, ovšem jen když o to sami zcela dobrovolně požádají: v takových případech je nutné, aby projevili katolickou víru, pokud se týká těchto svátostí, a aby měli požadovanou dispozici. (č. 1401)